



УТВЪРДИЛ:
/ДИРЕКТОР – ЦВЕТА КОСТОВА/



ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

2020 / 2021 учебна година

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал.1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет № 09 на 04.09.2020 г.

Въведение:

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално – икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на НУ „Иван Вазов“ за превенция на ранното напускане на образователната система:

- ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ
- ПРОЕКТ ЗА НАРЕДБА ЗА ПРИОБИЦАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ
- СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВЯНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА / 2013 – 2020 г. /
- НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И ПОВИШАВАНЕ НА ГРАМОТНОСТТА / 2014 – 2020г. /
- КОНВЕНЦИЯ ЗА БОРБА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯТА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Рискове:

Преждевременното напускане на училище води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване качеството на живот на сегашното и следващите поколения. Здравният статус и достъпът до услуги и ресурси, които могат да осигурят по – добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние са в пряка зависимост от получената по – висока степен на образование.

Посочените последици са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното напускане на училище и техните семейства и върху цялостното социално – икономическо развитие на страната.

ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ :

Причините за отпадане от училище са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено от отпадане или вече отпаднало от училище.

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем.

Причините за това са различни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда.

Анализирайки проблема констатацията е, че учениците са в училище, но поради липса на интерес или слаби постижения губят интерес към обучението. Имат лоши прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище, както и слаби оценки, което неминуемо ги поставя в групата на застрашени от отпадане.

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории.

1. Икономически причини.
2. Социални причини.
3. Етнокултурни причини.
4. Образователни причини.
5. Институционални причини.
6. Причини свързани със здравния статус.
7. Психологически причини.

- Социално – икономически причини: ниски доходи, лошото качество на живот на определени социални слоеве, поради задължение да гледа по – малкия си брат/сестра, използване на детето като трудов ресурс;

- Образователни причини: слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище, затруднения при усвояването на учебния материал, наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др. ;

- Етнокултурни причини: по – ниска ценност на образованието, по ранното встъпване в брак и др. ;

- Психологически причини: неувереност в себе си, чувство за неуспех, отчуждение от натрупания училищен опит, липса на самочувствие;
 - Институционални причини: като такива могат да квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище и др.;
 - Причини свързани със здравния статус: в контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете за преждевременното напускане на училище са свързани с недостатъчна диагностика и подготовка на детските градини и училищата за приобщаването на тези деца. Тук се включват и всички фактори на образователната среда, материалната база, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на приобщаващото образование;
- В НУ „Иван Вазов“ деца застрашени от отпадане са тези които имат родител или родители в чужбина и има вероятност и те да напуснат страната.
- всеобхватност на дейностите – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, ранна диагностика, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес;
 - публичност и прозрачност на цялостната политика – чрез интернет страницата на училището, добрите практики и документиране на проблемните и рискови ситуации;
 - обратна връзка с институции, родители, класни ръководители, учители и ученици;
 - идентифициране на рисковите фактори – доклади, анализи на класните ръководители;

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно отпадане на ученици от идентифицираните рискови групи в училище.
2. Подобрени резултати от НВО и осигурена образователна и личностна подкрепа на всеки ученик.
3. Да се открие тази област, в която даденият ученик е добър. Да му помогнем да се превърне в отличник в тази област, като доразвие своите знания и умения по приемлив за обществото начин. Чрез това, в което е добър, да развие допълнителни знания и умения и в останалите области, които са заложили в учебните програми, т.е. да направи прехода от това, в което ученикът е „отличник“ към останалото, в което обществото има очаквания да бъде „отличник“.

Специфични цели на програмата:

Основната цел на училищната програма е равен достъп до качествено образование, съобразно специфичните потребности на учениците от различните етнически групи. Недопущане на неизвинени отсъствия.

Повишаване мотивацията на учениците за участие в образователния процес.

Включване на децата и учениците в разнообразни форми на интеркултурно образование, обучение в дух на толерантност и недискриминация.

Политиките и мерките, които НУ „Иван Вазов“ предприема за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всяко дете. В училището се акцентира върху силните страни на всеки ученик, което подпомага личностното му развитие.

Семейни и социални причини:

1. Възможно е нежелание на родителите детето да ходи на училище, поради страх от социална изолация, по – ниска самооценка, невъзможност към адаптиране към учебния процес и останалите ученици.

Мерки: Мотивиране, консултиране и подпомагане чрез редица дейности за приобщаване на децата със специални образователни потребности, децата от ромски произход, както и изоставени от семейства, заминали за чужбина.

2. Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставане на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с новите модели на поведение на децата и трудовата социална обстановка.

Мерки: Ежеседмични контакти от класните ръководители с родителите/настойниците на учениците, сътрудничество с Отделите за закрила на детето и други институции, а при необходимост при прояви на тези деца – Детска педагогическа стая.

3. Недостатъчна образованост на родителите и липса на занижен контрол върху цялостното развитие на ученика. Изразява се в неконтролиране на часовете за прибиране от училище, непознаване на контактите и приятелския кръг на детето, непроверяване на изученото през деня и подготовката на ученика за следващия ден – домашни работи, изпълнение на други поставени от учителя задачи.

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване целодневната организация в училище, провеждане на срещи на тези родители с ръководство, класни ръководители, педагогически съветник, училищния психолог, мотивиране, консултиране и приобщаване към училищната общност.

4. Чести конфликти между агресивни родители, negliжиране и насилие над детето – побой, домашно насилие, развод и др.

Мерки: Сътрудничество с „Отдела за закрила на детето“ и други институции.

5. Социално слаби семейства .

Мерки: Оказване на социална помощ чрез. За учениците са осигурени безплатни учебници, безплатна закуска, плод два пъти седмично по Схема „Училищен плод“, а за децата в подготвителни групи плод в 10 часа и подкрепяща закуска в 16 часа. В училището функционира училищен стол, който се ползва за обедно хранене. Всички

деца и ученици в училище се хранят безплатно. Обяда се заплаща от бюджета на училището.

Мерки и дейности за превенция на ранното напускане на училище:

- 1.1 Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на учениците:
 - Изготвяне на база данни от класните ръководители, в чиито класове има ученици от рискови групи.
 - Обобщаване всяка седмица на информацията за отсъствията на учениците от класните ръководители. При допуснати неизвинени отсъствия на ученик - информиране на родителите от класния ръководител за изясняване причините за отсъствията.
- 1.2 Запознаване на учениците с правилника на училището от класните ръководители още в първия учебен час.
- 1.3 Разглеждане в ЧК на теми свързани :
 - с превенция на насилието;
 - с неправомерните действия, характерни за малолетните и непълнолетните ученици;
 - опасностите от сърфиране в интернет както и други рискови прояви, които могат да застрашат децата и да доведат до отпадането им от училище;
 - теми свързани с гражданското образование /здравно образование и възпитание/.
 - лекции в час на класа „Деца помагат на деца“.
- 1.4 Системно подпомагане на ученическия колектив за създаване на екипност - провеждане на тренинги за създаване на екипност, доверие, подобряване на модела на общуване и изграждане на толеранс.
- 1.5 Подпомагане адаптирането на учениците от четвъртите класове от начален към прогимназиален етап на обучение, чрез провеждане на тренинги – за адаптация и екипност.
- 1.6 Утвърждаване на позитивна дисциплина – използване на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.
- 1.7 Развитие на училищната общност – превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.
- 1.8 Провеждане на изнесено обучение по социални умения и работа в екип с учениците от подготвителните класове, с цел по бързото и по лесното им адаптиране в новата среда на училището.
- 1.9 Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище.
- 1.10 Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти – обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи ученици с цел повишаване на ефективността на педагогическите подходи.
- 1.11 Насърчаване включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование;
- 1.12 Създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти;
- 1.13 Поставяне на ученика в АКТИВНА ПОЗИЦИЯ по отношения на усвояването на нови знания и практическа приложимост на преподавания материал;
- 1.14 Превръщането на училището в ПРИЯТНО И ЖЕЛАНО МЯСТО за учениците чрез използване на ИНОВАТИВНИ педагогични методи и форми за предаване,

преподаване и научаване на учебни знания и осигуряване на подходяща интерактивна среда в нови модели на класни стаи и места за извънучебни занимания;

1.15 Извършване на ефективна ДИФЕРЕНЦИРАНА работа с учениците с намалена успеваемост;

1.16 Осъществяване оптимално ниво на вътрешна мотивация у учениците чрез ЦЕЛЕНАСОЧЕНА ОБРАЗОВАТЕЛНО-ВЪЗПИТАТЕЛНА РАБОТА, свързана с училищни и извънучилищни мероприятия и дейности;

- провеждане на дискусии с ученици по предложените от тях теми, засягащи актуален проблем;

- възлагане на отговорни индивидуални задачи на учениците, за да се почувстват значими в собствените си очи и в очите на околните, за да се мотивират и успяват;

1.17 Поставянето на приоритет в работата на класните ръководители формирането на личностни умения у учениците за адекватно Активно участие на УЧЕНИЧЕСКИЯТ СЪВЕТ в:

– участие при планиране дейността на часа на класа;

– създаване съвместно с класния ръководител условия за личностна изява на всеки ученик.

– организиране на творчески и спортни дейности с общ интерес;

1.18 Изработване на индивидуален тематичен план и календарен график за преодоляване на изоставането;

1.19 По – голяма атрактивност на преподавания материал чрез интерактивни методи, електронни уроци, онагледяване, практическа насоченост.

1.20 Осигуряване на всеки застрашен от отпадане ученик поради слаби оценки и невъзможност да покрие държавните образователни стандарти на консултации по съответните предмети по утвърден график , както и допълнителна работа с тези ученици през ваканциите.

1.21 Занимания по интереси – за развитие на способностите и на компетентностите на учениците, за изява на дарбите им в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравно образование, както и придобиване на умения за лидерство.

– насочване на детето и ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;

– участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището.

1.22 Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучебни дейности: училищни турнири, спортни състезания, едномеденни екскурзии, зелени училища, образователен театър, посещение на изложби и концерти, в проекти и програми по които работи училището и др.

1.23 Поощряване с морални и материални награди.

1.24 Индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава / наставничество /.

1.25 Подобряване възможностите на обучение на деца със СОП. Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие. В зависимост от оценката на индивидуалните потребности на ученика от екипа за подкрепа за личностно развитие.

1.26 Включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с училищното ръководство.

1.27 Сътрудничество с различни организации – Дирекция „Социално подпомагане”, отдел за закрила на детето, ЦМДТ „АМАЛИПЕ”, Народно читалище „Н.Й.Вапцаров – 1896”.

1.28 Отчет на дейностите и мерките по програмата.

Провеждат се и редица други дейности, довели в годините до утвърждаването на училището като институция, която работи с грижа за всеки ученик!